

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

בס"ד • א אלול ה'תשפ"ו פרשת שופטים • גליון 1570 • נא לשמור על קדושת הגליון

כניסת השבת: ירושלים 18:48 ת"א 19:06 חיפה 19:03 ב"ש 19:03
צאת השבת: ירושלים 20:03 ת"א 20:05 חיפה 20:06 ב"ש 20:00

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

הרואה והרועה לדורות

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שערך אשר ד' אלקיך נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק" (דברים טז יח). רש"י מפרש, "ושפטו את העם משפט צדק" - מינה דיינים מומחים וצדיקים לשפוט צדק. אין זה מספיק שהשופט יהיה מומחה אלא צריך להיות צדיק, דהיינו אדם ירא שמים ההולך בדרכי ד' יתברך ובתורתו, והדבר נוגע למציאותנו ואחזתנו בארץ חיינו ככתוב "צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ד' אלוך נותן לך" (טז כ) כפירוש רש"י, "כדאי הוא מינוי הדיינים הכשרים, להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן". לא רק מערכת משפטית כשרה נצרכת להנהגת האומה כראוי בארץ, אלא גם ההנהגה המדינית צריכה להתנהל על פי תורתנו הקדושה ועל פי מלך ירא שמים ככתוב, "והיה כשבתו על כסא ממלכתו, וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר מלפני הכהנים הלויים והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו, למען ילמד ליראה את ד' אלקיו לשמור את כל דברי התורה הזאת, ואת החוקים האלה לעשותם" (יז יח-יט) כפירוש רש"י - "אם עשה כן כדאי הוא שתתקיים מלכותו".

נכון לעכשיו אשרינו מה טוב חלקו של דורנו שזכינו להקים מדינה בארץ חיינו. אבל עדיין יש הרבה מה לתקן במדינתנו האהובה. וביניהם שתי מערכות בעלות ההשפעה היותר גדולה על המצב הרוחני והמוסרי באומה: מערכת החינוך ומערכת המשפט. מערכת החינוך, שעליה מוטל להעמיד דור ישרים, לחנך להיות אנשים ישרים, טובים, מסורים ואחראים, הנאמנים לעמם ולארצם, ולקרב את כל ילדי ישראל למסורת היהודית באהבה ובאמונה. ועל ידי כך לחולל שינוי רוחני ומוסרי בחברה ובאומה. והמערכת המשפטית צריכה להתנהל ברוח תורתנו הקדושה ועל פיה, דבר שיגרום לכך שהאומה תבטח בה ויתקיים בנו "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" (ישעיה א כז).

הרב קוק זצ"ל הרואה והרועה הנאמן של דורנו והדורות הבאים, אשר בג' אלול הקרוב ימלאו תשעים ואחת שנים לעלייתו לגניז מרומים, צפה את המשבר הרוחני והמוסרי שיפקוד את דורנו, ויחד עם זאת צפה את השינוי והמהפכה שתתחולל באומה על ידי שיבה ליהדות כפי שכתב: "האומה שלנו תיבנה ותתכונן, תשוב לאיתנה למכונות חייה כולם על ידי מה שהאמוניות שלה, היראות שלה, דהיינו התוכן האצילי המקודש האלקי שלה, יתפשט, יתגבר, ישתכלל ויתאמץ. כל בוני האומה יבואו לעומק האמת של נקודה זו. ואז בקול מלא גבורה ועוז יכריזו על עצמם ועל עמם בקול גדול: לכו ונשובה אל ד' ... ועם נברא יקום, עם גדול עצום ורב, אור אלקים עליו... כלביא יקום וכארי יתנשא" (אורות התשובה פרק טו יא). ובדורנו אנו רואים בחוש את התחלת השינוי המקווה, של שיבה ליהדות בכל רובדי החברה הישראלית, ומתוך כך נזכה שגם המערכת המדינית תנהג על פי המסורת והיהדות כהכנה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

בציפייה לישועה השלמה

כי השוחז, אוי השוחז...

הרב אמיר דומק

תורה - נבואה - כהונה - ומלכות

הרב יורם אליהו

משהו קרה לנו

הרב ליאור לביא

המלך בשדה

הרב חגי לונדין

זאיות וחיות

אסתר אברהמי

ואורית דהן

העלון מופץ ב-50,000 עותקים
לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302
headoffice@emeir.org.il \ ההכנסות קודש למכון מאיר
תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

"דור יקום וחי יסיר ליופי וחיים"

- מרן הרב קוק

מכון מאיר שמח להזמין את הציבור ליום עיון

במשנת הרב קוק

שיתקיים בע"ה בבית המדרש המשופץ

ביום ראשון ג' באלול - יום פטירת הרב זצ"ל

שידור חי בערוץ מאיר

בחסות משפחת ונגרובסקי

לע"נ האב זליג ז"ל והאם שרה ע"ה.

12:15 הדיין הגאון הרב אליעזר איגרא שליט"א

(לשעבר דיין בבית הדין הגדול) - בבית המדרש המרכזי.

14:15 הרב יורם צוהר שליט"א

15:15 הרב איל ורד

16:15 הרב חגי לונדין

17:00 מנחה

17:15 הרב ליאור לביא

18:00 הרב שמעון בן-ציון

18:45 הרב צבי נחשוני

בואו בשמחה

לתרומות למכון מאיר:

בטלפון 02-6461328

באתר meirtv.com

או סרקו את הברקוד

• אלפי שיעורים
• קירוב רחוקים
• מאות תלמידים
• ערוץ ילדים
• אולפן גיור

היו שותפים

בהוספת יהדות באהבה!

כי השוחד, אוי השוחד...

הציעו לי שוחד. מילא הציעו - גם לקחתי שוחד. מילא הציעו וקיבלתי ולקחתי - אבל גם ביקשתי ותבעתי בפירוש לקבל - ואכן קיבלתי ולקחתי שוחד. מה' יתברך הצדיק.

רוצים לדעת איך הכול התחיל? זה לא אני, זה דוד המלך עליו השלום, יש לו הרבה המצאות מחודשות בעבודת ה'. כך מסופר במדרש תהלים: "ביקש דוד מלפני הקב"ה להיות נידון על חטאתו, שנאמר: "מלפניך משפטי יצא". אמר רבי לוי, אמר הקב"ה לדוד: על חנינו עשיתי סנהדרין? לך ודון לפניו! (=למה אתה מבקש להיות נידון דווקא אצלי בפרוטקציה?) אמר לו דוד: רבש"ע, כתבת בתורתך "ושוחד לא תיקח", והן (הסנהדרין...) מתיראין ליקח שוחד ולדון אותי. אבל אתה, אתה נוטל שוחד, שנאמר: "שָׁחַד מִחֵק רָשָׁע יָקָה, לְהַטּוֹת אֲרָחוֹת מִשְׁפָּט" (משלי יז). - ומהו השוחד שהקב"ה נוטל מן הרשעים בעולם הזה? תשובה ומעשים טובים (רש"י שם: הקב"ה מקבל דברי הכנעה ופיוס מחיק הרשעים, כלומר בסתר בינו לבנים, להפוך דינו מרעה לטובה). אמר הקב"ה לישראל: בני, עד ששערי תשובה פתוחים עשו תשובה, שאני נוטל שוחד בעוה"ז, אבל משאני יושב בדין לעולם הבא שוב איני נוטל שוחד..."

טוב, זה דוד המלך, וזו היהדות שלו: תשובה ומעשים טובים הם "שוחד בחירות" לקב"ה, כדי שיבחר בנו ויקבל אותנו באהבה גם לאחר

כתוב: "כי ממך הכול, ומידך נתנו לך". כל מה שיש לנו "להציע" ולתת לקב"ה, זה מתחיל רק אחרי שהוא העניק לנו: את היכולת, את השפע, את החיים בכלל ואת הרצון להשיב לו: כי לכאורה "מה אשיב לה?" הרי כל תגמולהי עלי! ה' נתן לנו הכול, מה נוכל אנן עלוביית לתת לו? אבל היא גם התשובה, ואדרבא, היא הנותנת: מה אשיב לה? את כל תגמולהי עלי. כל מה שהוא מעניק לנו ומראה לנו בכך את אהבתו, טובו, חפצו וחשקו בנו - אנו מגישים לו בחזרה בתקווה שהוספנו גם קצת "נופך משלנו".

"כי השוחד יעוור": בעיוורון יש שתי רעות, הוא "מוסיף וגורע": מונע מלראות את המציאות האמיתית, ומטעה לראות כמציאות אמיתית דברים דמיוניים ושקריים (מסילת ישרים).

גם השוחד שהקב"ה הטוב נותן לנו, מטרתו לעוור - את העיוורון הרע שלנו: הוא משתיק את פתחון הפה הצני וחוסר האמון שלנו בעצמנו, המפקפקים באהבתו אותנו, והוא מוסיף ופוקח את עינינו לראות במציאות עוד ועוד אור וטוב שנסתרו מעינינו בגלל חוסר התקווה והבושה שבחטאינו. נתפלל לזכות להיות "עיוורי אהבה" באהבת ה' וישראל עמו, ונלמד זכות על עצמנו ועל כל ישראל: "האהבה הגדולה, שאנחנו אוהבים את אומתנו, לא תסמא את עינינו מלבקר את כל מומיה, אבל הננו מוצאים את עצמיותה, גם אחרי הביקורת היותר חופשית, נקיה מכל מום: כולך יפה רעיתי ומום אין בך..."

שמעדנו, שגינו וחטאנו. זה לא "דין צדק" פשוט, שבו אין לדיין אלא מה שענינו רואות. הסנהדרין לא יוכלו לראות לעולם את שברון ליבו של דוד, וגם אסור להם להתחשב בנסיבות "חיצוניות". אבל בראש השנה המתקרב אנו מבקשים להיות נידונים ב"משפט לאלוהי יעקב", ויחד עם דוד מבקשים "מלפניך משפטינו יצא", משום ש"עיניך תחזינה מישרים". אצלך אין "חיצוניות", אתה בוחן כליות ולב, ורואה את הישר היסודי שלנו, תמימותו וישרותו של אבינו ישראל סבא, שמוציא לפועל את עומק הדין המתוק שהיא מידת יצחק אבינו, בנו של אברהם האוהב הגדול שזכה ל"חותמת" היראה האלוהית בעקידה: "עתה ידעתי כי ירא אלוהים אתה".

זו אמורה להיות משימת אלול שלנו, לתת שוחד לקב"ה, תפילה תשובה וצדקה.

וגם זה קשה לפעמים, כי אנחנו "מאמינים ולא מאמינים": מאמינים שהקב"ה לא ייקח שוחד (כתוב, לא?) ולכן לא מאמינים בעצמנו שנוכל לשוב בתשובה.

אז מה עושים? חברים יקרים, לטובת כולנו השתמשתי בטכנולוגיה רוחנית חכמה ומתקדמת, וגיליתי תופעה מרתקת: **הקב"ה לא רק מקבל שוחד, הוא מציץ לנו בעצמו שוחד!** הוא מפתה אותנו לקחת, הוא נותן לנו "רק לניסיון" כשאנחנו מהססים, הוא כמעט "דוחף לנו לידיים" בכוח שוחד - "רק תתחילו להאמין בעצמכם כבה, לא רק בי! זה לא הולך אחד בלי השני!"

אורות אלירז
מכון אורה

סאדאקאית
והסביבה בירושלים?
מחפשים צוואר רחב ומבוקש בחיים באקדמאים?

אורות אלירז ומכון אורה מזמינים אותך
פני סטודנטיות
מגורים וערב לימוד שבועי בבית מדרש חם וחי!

מפגש ולימוד שבועי
מגורים בירושלים
מלגה והתנדבות לזכאיות
5 שיעורים בשבוע במכון אורה מתנה!

ההרשמה לשנת תשפ"ז בעיצומה <<
אם' פאקואות מוגבל!

לפרטים ורישום סדקי את הקוד

054-4239011

מכון אורה

אשר האדם תלוי הוא בשימת הלב לתביעותיה של הנשמה
היי קים

מפגשי היכרות: י"ט אלול 1.9 כ"ו אלול 8.9

בת אירוע? מכון אורה

מזמינים אותך לתוכנית שבועית לבנות שירות תשפ"ז
אני צמח אלה, בואי אכמלא בלבלי אמת!

18:00-18:50	הרב יהודה טיבי מצפן יהודי בעולם פוסטמודרני פסקת קפה וזיג
19:00-19:50	הרב תומר בנימין בניין אמונה - הסוד הישראלי אחות אלה קלה
20:30-21:15	הרב עומר דוידוביץ' למצוא את עצמי ואת החצי השני

עלות שנתי 1600 ש"ח | מס' המקומות מוגבל

כפני נשרים 3 קומה 3
דברי איתנו, שרהלה: 054-2762092

מחפשות אותך באהבה ואמונה

הרב יורם אליהו
ר"מ במכון מאיר

התורה הגואלת

שיחות

הרב צבי יהודה

לפרשת שופטים

תורה - נבואה - כהונה - מלכות

מלמדנו רבנו: יש מצוות יחיד ויש מצוות ציבור. פרשת 'שופטים' היא קטנה יחסית אבל מלאה מצוות ציבוריות, כגון מינוי סנהדרין, מלכות ישראל וכדומה. בהנהגת הציבור על-פי דבר ה' ישנם ארבעה יסודות: **תורה ונבואה, כהונה ומלכות**. המספר ארבע אינו מופיע במקרה. כמו שיש ארבע אותיות בשם הוי"ה (שם ה'), וארבעה יסודות-דומם, צומח, חי, מדבר - בטבע ובמצאיות, כך יש ארבעה עמודי תווך לכלל-ישראל. התגלות ה' בעולם מופיעה על-ידי "עם זו יצרתי לי", ובניין האומה מתבטא במצוות הציבוריות שלה, לכן אפשר להבין שיש לאומה ארבעה יסודות כלליים. לכל אחד מאלה יש ערך מיוחד, ערך יסודי וכללי בבנין כלל-ישראל.

תורה. הדבר היסודי הראשון בסדרי הציבור, הוא סדרי הדינים על-פי דין תורה. מינוי דיינים הוא קיום התורה בחיי החברה. במרכז הפרשה מוזכר עניין הסנהדרין ובוה מופיע בכל תוקפו קשר התורה שבכתב, לתורה שבעל-פה. עיקר התורה היא תורה שבעל-פה. "כי על-פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל" - ולימדו חז"ל "לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל תורה שבעל-פה". יש הגדרה נוכרית על עם ישראל: "עם הספר"¹ אומר הרב צבי-יהודה זהו ביטוי גוי. **אנחנו עם ה', עם החיים.** בתורה שבכתב יש מקום לטעות בהבנה, **לכן באה תורה שבעל-פה שהיא ההתגלות של תורה שבכתב, היא "חיי עולם שנטע בתוכנו", היא תורת חינוך,**

לענייני המלחמות, כמו שהרמב"ם קרא להלכות מלכים, **הלכות מלכים ומלחמותיהם.** הממלכתיות מקושרת להכרח המלחמותיות. אם אויבנו נענים לשלום, בסדר. ואם לאו, יש מלחמה, עם כל פרטי ההלכות הנמשכים ממנה. "כי תצא למלחמה... אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו". ככל שסדר הממלכתיות במדינה נמשך "מצדק צדק תרדוף", על-פי משפטי התורה, יותר מתברר ערך החיים האמיתיים של המדינה. אנו נאמנים למדינה יותר ממי שאינו משייך את עצמו לתורה, **כי המדינה נובעת מהמקור האבסולוטי של האמונה. המדינה בעצמה היא קודש קודשים, כי לא אנחנו עשינו את המדינה אלא היא עובדה אלוהית שאין לשנותה. גם הצבא שתלוי במדינה הוא מעשה ה'.** כל זה דבר ברור ל"צדיקים שמאמינים". מעצם המדינה נמשכים גם דברים שיש בהם פגמים וצרות שצריכים תיקון, כגון מערכת החינוך והמשפט. יש הכרח לברר ולהילחם, ונקוה שנצליח לעשות זאת לאט לאט במשך שנים ואולי במשך דורות. **כך שפרשתנו היא הנשמה היסודית והעיקרית לכל סידור המלכות והמדיניות הישראלית.** התורה, הישיבה והרבנות הן עושות את המלכות. ככל שהאור החדש המאיר על ציון יתפשט מתוכנו על כל המדינה, כך תימשך המלכות ממקור השראת השכינה בישראל, ויתגלה קידוש ה' על מלכות ישראל האמתית.

1. על דברי פלוני שכתב: "עם הרוח, עם הספר" העיר רבנו: "הרוח... הספר - תארים אלו אינם כלל במקורות קודשנו - אלא עם ה' עמ-הקודש. עם הספר הוא ביטוי נוכרי וזר לנו." (שיחות רבנו, תלמוד תורה ב').
2. "יש במדינת ישראל דברים מכאיבים שיש בהם חילול השם מרובה והם צריכים תיקון. מערכת המשפט המשתמשת בחוק הרומאי העות'מני והבריטי.. ואילו במשפט ישראל האמיתי ב'חושן המשפט' לא נסמכו ולא מסמכים" (את השופטים). ומערכת החינוך: "יש חילוק גדול בין משרד החינוך ובין השאיפה האידיאלית איך צריך להיות חינוך בישראל". מדברי רבנו.

הרב אשר בוחבוט
ר"מ במכון מאיר

הבעל הייתה להעמיד אשרה אצל המזבח, כמובא בישעיה' **הַמִּתְקַדְּשִׁים הַמְּטַהֲרִים אֶל-הַגְּבוּלוֹת¹** ולכן אפילו כאשר הכוונה מופנית לה', אין לערב בעבודתו **צורה שמזכירה פולחן זר אשר לא צויה ה'.** ה"משך חכמה"² מוסיף שהאשרה ליד המזבח עלולה ליצור טעות עמוקה: כאילו הקרבנות באים "לתת" משהו לקב"ה שנאמר עליהם "לחמי לאשי", כדרך עובדי האלילים שראו בפולחן צורך של האלוהות. התורה מלמדת להפך: אין הקרבן צורך של מעלה כנאמר במיכה **הִיָּצְחָה ה' בְּאֵלֵי אֵילִים³**, אלא צורך של האדם. **הקרבן מזכיר את נפשו, מעורר אותו לתשובה ומעמיד אותו בענוה בקרבת ה'.** כך גם המשפט - "כי המשפט לאלקים הוא" - אינו נועד להוסיף כוח, מעמד או כבוד לדיין. הדיין איננו בעלים על הדין, אלא שליח להעמיד את רצון ה' בעולם. כאשר המשפט נעשה לשם תועלת אישית, הוא מאבד את קדושתו; כאשר הוא נעשה לשם האמת, הוא נעשה שותף לקב"ה כמובא במסכת שבת "כל דיין שדן דין המשך המאמר בעמוד 5 <

איסור נטיעת האשרה במזבח לטהרת המשפט

אמרו חז"ל: **"שכל המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נטע אשרה"**³; במקום שבו אמורה להופיע אמת אלוהית, כבוד או חנופה הוא נטיעה של קלקול כאשר במקום הקודש. וכך מסביר בלשונו האלשיך הקדוש על יסוד הנטיעה "ואמר לשון נטיעת אשרה לומר כי כאשר הנוטע אשרה ההולכת וצומחת וגדלה, **כן רעת הדיין בלתי הגון יהיה כן כי יתחיל במועט ותהיה רעתו הולכת וגדלה.** והוא מה שכתבנו למעלה כי יתחיל מהכיר פנים ועוד מעט יטה משפט ומזה ימשך גם ליקח שוחד."⁴

הרמב"ן מדייש⁵ נקודה נוספת: גם פעולה הנראית כנוי והדר למקדש עלולה להיות פסולה אם היא מחקה את דימיון מנהגי עבודה זרה. **אדם עלול לחשוב שאילו נאה ליד המזבח מוסיף יופי וכבוד, אך התורה מזוהרת שאין מקדשים את עבודת ה' מדמיון באמצעים שנלקחו מתרבות זרה.** בעלי התוספות ב"דעת זקנים"⁶ מביאים לכך ראיה ממעשה גדעון, שנצטווה לנתון את מזבח הבעל ולכרות את האשרה אשר עליו. **מכאן שדרך עובדי**

בפרשת שופטים מצווה התורה: "צדק צדק תרדוף", ומיד בסמוך מזוהרת: "לא תטע לך אשרה", "לא תקים לך מצבה", ו"לא תזבח לה" אלוהים שור ושה אשר יהיה בו מום". במבט ראשון נדמה שמדובר בעניינים נפרדים: דיני משפט מצד אחד, ואיסורי עבודה זרה וקרבתות מצד שני. אולם סמיכות הפסוקים שבספר משנה תורה¹, מלמדת שהמשפט בישראל איננו מערכת אזרחית בלבד, אלא עבודת קודש ממש. כשם שבמזבח נדרשת טהרה, שלמות וזהירות מכל פגם, כך גם בעולם הדין נדרשים יושר פנימי, ניקיון כפיים וכוונה לשם שמים. ה"כלי יקר"² מבאר שכל הפסוקים הללו מכוונים גם אל מי שיושב על כסא הדין. זה עומק הסבר מקום הסנהדרין שהיה סמוך למזבח: **ללמד שהדיין איננו רק מי שיועץ הלכה או משפט, אלא אדם שצריך להיות ראוי בעצמו להיות כלי להופעת הצדק האלוהי. כשם שקרבן בעל מום פסול למזבח, כך דיין שיש בו פגם של נגיעה, גאוה או נטייה אחר בעלי הדין פוגם בעצם הופעת המשפט העליון.** לכן

בני מצווה פרק ה' ואחרון | "זהות וזרות"

התשכ"ט

תמה מנוחת הצהריים

קמנו מנומנמים מהבל החמין של סעודת השבת. חש כלביאה אבוסה ממנת בשרו של עגל, "תאו אפריקני", המבקשת מנוחה בצל "שיטה" מדברית. בכל זאת התכנסנו ברוב עם במדשאת חדר האוכל לקראת רב-שיח בענייני זהות יהודית. מזג האוויר אביב, נוח ומזמין. ישבנו כולנו במעגל. ספר גדול ועב-כרס מונח על ברכיו של שליח, הצמודות בהידוק, ומבטו מושפל תוך ד' אמותיו. הושלך הס.

שלומית פתחה בשבח האכסניה: "מזור", אמרה, "איך אפשר לגור כל כך קרובים ולהיות בעצם כל כך רחוקים? אנחנו מודים לכם על ההזדמנות שנתתם לנו להכיר אתכם. לא על כל הנושאים אנו מסכימים ובמפגש זה אני מקווה שניגע בחלק מהם בצורה מכובדת, תרבותית ומתוך כבוד הדדי." סיימה דבריה.

כעת קמה עמיתה, מחנכת כיתה ז' של בני לביא, ונשאה דבריה. היא דווקא כן שמעה על קיבוצנו, ואף העלתה על נס כמה וכמה ממעלותיו שלא היו ידועות אף לנו - או לכל הפחות, מפקפקים היינו באמיתותן. ולא נחה דעתה עד שתיארה בפנינו איך כליל מעלותיה של קבוצת כנרת משתקפות היטב בעינינו. מי ישווה לנו ומי ידמה לנו? הייד! פניו של ר' אורן, וראיתו מפטיר דבר מה באוזני טליה שכנתו, והיא במבוכתה מצטעפת בדוק של ביישנות. לא סוד הוא שר' מאיר פנים לטליה ושיש בידה את נוסחת הפלא איך להמיס את לבבו. די לה ברמז חביה קלוש, ומיד הוא כ"תולעת ולא איש", מפשוטי העם ונעדר גינוני מלכות. ואנו מביטים בפלא כוחה של "תולעת שמיר" זו, שסלע החלמיש של ר' משנה טבעו בפניה ונעשה רך כספוג.

כעת ניתנה רשות הדיבור לשלתי. כולנו מצפים למוצא פיו.

רגש קנאה מתעורר בי. הלוואי היו הכול מצפים למוצא פיו! לא שאני חושב עצמי לריק ומנוער ממעלות טובות, אלא ש"לא יצא טבעי בעולם" עדיין.

מה עוד שכישרונותיי אינם מן הסוג ה"עובר לסוחר" בין בני גילי. לא אוכל להכחיש שזקנות הקיבוץ מחבבות אותי, בפרט כאשר שיר משירי מודלף להן מאימי, המחטטת אחריהם וחוזרת בסופו של יום עטורת מחמאות: "תשמע מה שאמרה אסתרקה... ובלומה כמה הפליגה בשבחך... ומה שאמרה סוריקה על השיר שלך..." אבל מה כל זה שווה לי כל עוד אינני יכול לסחור במטבעות אלה, שאינן "חריפות" דיין בשוק החברתי של בני הנעורים בקיבוצנו?

כעת הציג שליח לעינינו דף גדול ועליו רשומות שתי מילים באותיות קידוש לבנה: "זהות" ו-"זרות". ושאל: "מי יודע מה ההבדל בין שתי מילים אלו?"

הבחנתי מיד שהמילה "זרות" נוצרה מחיסרון

ה' הקטנה שבחלל האות ה' של המילה "זהות". ובכל זאת, לא קמה בי רוח לומר דברי בפני כל. על רקע שתיקתנו נשמעה היטב זמרת הציפורים על צמרות העצים הסמוכים. שליח חוזר על שאלתו, ושוב שתיקה. "אתן לכם רמז", אמר: "הכל בגלל מסמר קטן! נו... משהו כבר יודע?"

באומץ לב השבתי נכונה. להפתעת הכל רץ שליח לעברי, חיבקני כאילו פתרתי איזה כתב חידה סתום ואמר: "עכשיו תאמר לכולנו, יואב, מה הרעיון בהבחנה זו שחשפת?"

מה, הוא השתגע?! איך הוא מעז למקד עליי את אור הזרקורים? ואם אכשל ויולבנו פניי ברכים, הלא תיפול רוחי לנצח!...

דופק ליבי הואץ, אך שליח נעץ בי את מבטו והמתין, משדר לי אמון בלתי מעורער. והנה, דיוקן אבי נשקף אלי בעד חלון ספקות. נזכרתי שסיפר לי על מפסק החשמל: "במצב On נסגר מעגל והחשמל זורם לצרכניו, ובמצב Off דבר לא יפעל".

חזרתי על הסיפור והוספתי בפני כולם: "אולי הייד הקטנה בתוך האות ה' מרמזת לזהות, לנשמה. ובלעדיה תופסת את מקומה ה'זרות' - אובדן העצמיות".

לא היה קץ לשמחתו של שליח, ותכף קרא לי: "רבי יואב, רבי יואב!" ואז לקח את קומץ דבריי הדלים, ורקח מהם כסעודת שלמה בשעתו: "חבר'ה, מכירים את הסיפור על אותו יהודי שחלם על אוצר תחת גשר בארץ זרה? כשהגיע לשם, גילה לו שומר הגשר שגם בחלומו שלו נתגלה לו אוצר - תחת תנור ביתו של אותו יהודי העומד לפניו. תיכף שב לביתו ומצא את האוצר תחת תנורו שלו.

תחת תנורה הלוהט של תורת ישראל חבוי אוצר גדול. כמה חבל שחלומות הלילה שלנו שולחים אותנו לחפש את אושרנו תחת גשרים רחוקים כל כך מתנור ביתנו החם. היהודי החולם 'דגדג' את הייד הקטנה שבתוכו והתבשם מבשמה! וכך הוסיף שליח לרתק אותנו בהסבריו הציוריים, תוך שהוא חורז משל בנמשל, מעשייה קדמונית בת שנות אלפיים בסיפור בן זמננו, ומשם אל מאמר חכמה חז"לי שרקם אותו אל תוך כותרת

חדשותית לוהטת בת יומה. וכל זאת בלבכותי ובדרך ארץ הקודמת לתורה.

אצבעותיו כה מאומנות במלחמת הדעות, עשר ידות יש לו בהן. רגיל הוא לבוא בסודה של מורכבות החיים.

לעומתו, חשיבתנו כה דלה וחד מימדית. רומנטיקנים אנו יתר על המידה ואיך נקדם את פניהם של שפע הניגודים המבעבעים ועולים תדיר על פני השטח, מלב-ליבם של קווי השבר הרוטטים של המציאות, ומייצרים רעידות אדמה בלתי פוסקות השומטות את הקרקע מתחת רגלי הנאיביות הילדותית שלנו!

היהדות יודעת לטבול ידיה עמוק-עמוק בתוך סיבוכי החיים, להתיר את פקעת ניגודיהם ולהעלות מתוכם "פניני אור" העולים מתוך החושך דווקא. שליח המשיך לסחרר את ראשי בתוך "רכבת האורים" שלו, עד שהלבישני רגש ענווה עז.

צאת השבת

משאית ה"סקניה" של הקיבוץ, נהוגה בידי אבנר נהג המשק, באה לקחתנו. כולם אורזים את חפציהם ומזדריים לעלות אל תוכה, נכספים לשוב אל אדמת "כוכבנו" החביב והמוכר אך רגלי שלי כבדות. כוח כבדתה של אדמת לביא מושך ומרתק אותי אליו.

באופק מנצנצים אורותיה של העיר צפת, הנראים כצביר כוכבים התלוי בחללו של עולם ומפתים במסתוריותם לצעוד בעקבותיהם; לפסוע במדרגות הרקיע אל היכלו ומושביו של המלך. קולה המזרז של שלומית עוקר אותי מקרקע חלומי, והנה אני פוסע על מדרגות המשאית ומחפש לי מושב פנוי בתוכה.

תמו זיכרונות לביא.

תודה לאריאל רומם בן לביא ובן גילי שאושש את זכרונותי הרדומים בנדיבות לב ובסבלנות רבה. ומרשמי זכרונות אלה ו"העלאת גרתי" המבורכת סוויתי את מטווה "זכרונות לביא".

ymalka02@gmail.com

טועמיה

חיים זכו

לימוד ליל שישי במכון מאיר
יום חמישי ז' באלול
רחוב המאירי 4, ירושלים

21:30 **טועמיה** הרב מיכי יוספי

22:30 **אור החיים הקדוש על הפרשה**
הרב יהונתן פריש

23:30 **אורות השבוע**
הרב בן משה

00:30 סליחות

בואו לטעום את האור של שבת כבר בליל שישי

- צ'ולנט יוגש ללומדים

לשאלות ופרטים: הרב שלומי רייזר 0548827785

צה"ל מן התורה מנין

עניני צה"ל, צבא ומלחמה בפרשת השבוע ובמועדים ובכללם ד"ת ויסודות מה"ר שרן שלמה אבינר שליט"א. הגרסן צבי קוסטינר שליט"א. והגר"ר דוד גיאמי שליט"א.

בתוספת קונטרס הסיפור של מלחמת התקומה דרך השו"תם בהלכה ששמעתי מהרב סא"ל אורי שוורץ שליט"א. רע"ן הלכה ברבנות הצבאית.

מאת הרב מרדכי ציון

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
ב"דני ספרים" רח' אבן ישראל 3 ירושלים

משהו קרה לנו

כל מי שהיה במילואים אי פעם יודע שלמרות האתגרים, השמירות מסביב לשעון והתנאים הלא ביתיים - יש במילואים גם חוויה גברית ייחודית. גיבוש כזה שמאפשר להוריד פילטרים ולפתוח את הלב.

בליל שבת שעברה, ישבנו במרכז הפלוגה במוצב, ובאופן טבעי התגלגלה השיחה לנושא של חינוך ילדים. וככה, עד כמעט חצות, דיברנו, התווכחנו, שיתפנו והקשבנו זה לזה. עלו שם סיפורים אישיים מרגשים ושוברי לב על הורים אלימים, משפחות חד-הוריות, אתגרי הורים עם הילדים המתבגרים שלהם, חינוך לערכים, חינוך דתי לעומת חינוך חילוני, ועוד ועוד.

ובתוך המעגל הגברי הזה יושבים יחד דתיים, חילוניים, דתיים לשעבר, ואפילו כאלה שאינם יהודים. "קייטנות הגברים" של המילואים היא בדיקו ההזדמנות הזאת להעלות נושאים חשובים ולפתוח אותם יחד, מתוך כבוד הדדי והקשבה. הדילמה הגדולה שעלתה אצל כולם, היא אי היכולת לאכוף סמכות בעידן שבו הפעלת כוח יצאה כמעט לחלוטין מגבולות הגזרה של השיח. חלק מהחברים עוד ידעו לספר על כך שבעבר, כשאבא שלהם היה מבקש מהם משהו - הם מיד היו עוברים לדום. ואילו כיום - בקשה של הורה היא במקרה הטוב המלצה. וצריך להתחנן ולשדל עוד ועוד כדי שהמשימה הנדרשת תתבצע. וגם אז... המציאות הזאת, שמוכרת לכולם, העלתה את השאלה המתבקשת - איפה אנחנו טועים? האם השימוש בכוח, שהיה מקובל מאוד בדורות הקודמים, באמת היה יעיל ואפקטיבי ואילו החינוך כיום מאבד יותר ויותר את הגבולות, או את היכולת להציב גבולות? התווכחנו והעלינו צדדים לכאן ולכאן. לכולם היה ברור שאי אפשר לחזור למה שהיה בעבר, אך גם לא ברור כיצד נכון לפעול מול הילדים. וגם אני שקעתי לי במחשבות.

כיסופים

בכתבה המרגשת של אורי לוי בכאן 11, 'החיטה צומחת שוב', על השתקמות ישובי עוטף עזה, שלוש שנים לאחר הטבח שהוביל לפרוץ

המלחמה, הוא ראיין בין היתר את בני חסון, דובר קיבוץ כיסופים. לדבריו, הביקוש למגורים ביישובי העוטף בשיאו ואין מספיק מקום ביחס לביקוש. הוא הוסיף שיש לאזור יתרונות: "החינוך פה הוא ברמה גבוהה, החינוך הבלתי פורמלי בקיבוץ כיסופים הוא ברמה היסטורית. מעבר לזה יש הטבות שהמדינה נתנה..."

עורך הכתבה הוסיף: "ומי שיגיע שיקח בחשבון שכיסופים הקיבוץ קצת השתנה". ואז דובר הקיבוץ מראה לעורך הכתבה בעיניים בורקות מודעת ווטסאפ על הכנסת ספר תורה. מראיין: הכנסת ספר תורה? ומה אתה אומר בזה? אתה מדגיש לפני שזה מה שאנחנו הולכים לעשות, מה זה אומר?

דובר כיסופים: אני מדגיש שאנחנו נאחזים בהיסטוריה היהודית, ובזכות זה אנחנו יושבים פה. מראיין: זה טוב, אתה אומר לי את זה כי אנחנו כאן בקיבוץ שעד לפני 7 באוקטובר זה לא היה קורה? **דובר כיסופים:** זה לא היה קורה. לא היה קורה. משהו קרה לנו. משהו קרה לנו בסיפור הזה. משהו קרה לנו. אתה רואה מזוזות על הדלתות, זה לא היה קודם. חלקנו כן, אבל חלקנו לא.

בני חסון, דובר קיבוץ כיסופים אומר את המשפט הזה עם אור מיוחד בעיניים. ומשהו בי מצטמרר כשהוא מדבר ככה, בעיניים נוצצות. יהודים, שלמרות כל הקושי והסבל, למרות כל מה שהם עברו, שבים לביתם, שבים לאדמתם, שבים אל השורשים שלהם כאן בארץ. שבים למורשתם. לאביהם שבשמים האם יש עוד עם כזה בעולם כולו?

טוב וישר

לפני שישים ושש שנים, פרסם פרופ' צבי קורצויל ב"בטאון "החינוך" (שבט תש"ך) מאמר קצר שכותרתו: "מטרות החינוך והשקפותיו של הרב קוק על מטרות חינוך דתי וחילוני". במאמר הזה משווה קורצווייל בין החינוך הקלאסי, המסורתי שהיה מקובל בעבר לבין זה של הפסיכולוג והמחנך האמריקאי ג'ון דיואי (1859-1952), מייסד החינוך הפרוגרסיבי. שגישתו השפיעה ומשפיעה עד היום על צורת החינוך. ועיקרה הוא חינוך

מועיל. ירידה מן המעלה הישראלית הנדרשת בשית עם ישראל לארצו היא פגיעה בעצם התוכן הרוחני של הקדושה, ההופכת לדבר חיצוני במקום גילוי של ייחוד שם ה'.

מתוך כך מובן גם עניין המשך הפרשה במינוי המלך בכניסתו לארץ "**כִּי־תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וִירְשָׁתָהּ וְיִשְׁבָּתָהּ בָּהּ וְאָמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ כָּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי**"¹³, אך מיד מדגישה - "אשר יבחר ה' אלוהיך בר". יש מעשה שנראה דומה כלפי חוץ, אבל שורשו צריך להיות אחר לגמרי. מלך, דיין, מזבח ועבודת ה' בישראל אינם באים מתוך רצון להיות "ככל הגויים", אלא מתוך בחירה אלוקית, ייחודנו הישראלי הטהור בנאמנות לשם ה'.

המזבח והמשפט בישראל חייבים להיבנות מתוך טהרה, ייחוד ונקיות. רק כאשר ההנהגה בישראל

אינדיבידואלי שמפתח את עצמאותו ואישיותו של הילד על ידי התנסות, עניין ופעילות חופשית במקום כפייה ושינון.

פרופ' קורצווייל מצביע במאמרו על ההבדל העמוק והיסודי בין סוגי החינוך השונים, ומביא את דעתו של הרב קוק על מטרות החינוך: "מטרת החינוך היא להכשיר את האדם לצורתו המתוקנת, שהנקודה המרכזית שבה היא לעשותו טוב וישר. מאז אשר החל אברהם אבינו לקרוא בשם ה', היתה לנו לנחלה, כי כל מה שתהיה מושרשת בלבו של אדם יותר הקריאה בשם ה', כן גדל טובו וישרו, ויהיה יותר מאושר לעצמו ולחברה כולה" (אגרת קע).

בהמשך דבריו, מסביר הרב קוק שהחינוך כאמצעי לרכישת מקצוע הוא משני בעולם היהודי. יש לו ערך אך רק כטפל לעיקר. והעיקר הוא בניין אישיות האדם להיות טוב וישר.

ומוסיף פרופ' קורצווייל כי קטעים אלה במכתבו של הרב קוק מאלפים ביותר, כי הם מציינים בבהירות גדולה ביותר את מטרת החינוך הדתי, לעומת הוגי דעות אחרים הרואים בחינוך בעיקר כלי להכשרת האדם למלחמת החיים, בעוד שהיא נחשבת בחינוך הדתי מטרה "ממדרגה שנייה של צדדי החינוך, כדבר שיש להשיגו מן הצד". שאלת הסמכות בחינוך חשובה, אך - משנית. השאלה איך מגיעים אל היעד חשובה אך היא משנית לשאלה מהו היעד שאליז שואפים להגיע. החזרה אל יסודות החינוך היהודי מעניקה לנו את הבהירות להבחין בין עיקר לטפל. בין מטרה ואמצעי.

גם החזרה לשורשים בקיבוץ כיסופים היא ביטוי להבנת היעד הזה, שמושרשת בעם היהודי באופן פנימי-נשמתי, תת-הכרתי. הרב קוק זצ"ל, שהשבע, בג' אלול ימלאו 91 שנים להסתלקותו, האיר וממשיך להאיר את נתיבות דור התחייה וסולל לנו את הדרך להבנת יסודות החינוך בדור של תמורות עולמיות בשלל תחומים. משהו קרה לנו בדור הזה, והרב קוק עוזר לנו להבין מה קרה.

נעשית לא מתוך "ככל הגויים", אלא מתוך "אשר יבחר ה'" - אפשר לקיים באמת: "צדק צדק תרדוף" לבשורה העתידה "צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה וְשִׁבְיָהּ בְּצִדְקָה"¹⁴.

- תלמוד בבלי מסכת יבמות דף ד עמוד א
- כלי יקר דברים פרק טז כא'
- תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף ז עמוד ב
- אלשיך על דברים פרק טז פסוק כא (פרשת שופטים)
- רמב"ן דברים פרק טז פסוק כא
- דעת זקנים מבעלי התוספות פרק טז פסוק כא (פרשת שופטים)
- ישעיהו פרק טז פסוק יז
- משך חכמה טז כא'
- מִיכָה פֶּרֶק ו' פֶּסוּק ז'
- תלמוד בבלי מסכת שבת דף י עמוד א
- מי מרום (יב) שיחות על התורה דברים / פרשת שופטים / מאמר לב' המשפט ומינוי הדיינים בישראל
- דברים פרק יח פסוק ט (פרשת שופטים)
- דברים פרק יז פסוק יד (פרשת שופטים)
- ישעיהו פרק א פסוק כז

מי מדבר עם מי בנישואין? (א')

"מה השאלה?" אמרה לי רחל. "את רואה שאני מדברת עם בעלי אלדד, לא?"

במשך הפגישות, רחל ואלדד הבינו שהם מדברים עם דמויות וחוויות משמעותיות מהעבר שלהם - באמצעות בני הזוג, כל אחד כלפי השני.

יש שיחות שבהן נדמה ששני אנשים מדברים על אותו נושא, אבל כל אחד מהם נמצא בשיחה אחרת לגמרי. איך זה קורה?

אחד אומר משפט והשני לא מגיב למילים שנאמרו. הוא מגיב למה שהמילים עוררו בו, מתוך פרשנויות אישיות שנוצרו בחוויות חיים שחווה.

לדוגמה מתוך אינספור מקרים:

בקשה - עלולה להישמע כביקורת או כדרישה. הערה - עלולה להישמע כדחייה או זלזול.

שתיקה - עלולה להתפרש כחוסר אכפתיות, כחוסר אהבה.

איחור הביתה - עלול להוות הוכחה ש"אני לא באמת חשובה לך".

למה זה קורה?

מפני שאנחנו לא מגיעים לזוגיות כדף חלק. אנחנו נכנסים לזוגיות, יחד עם כל ההיסטוריה של חיינו: חוויות, רגשות, פגיעות, טראומות וכד', כאשר כל אלה, משפיעים על דרך החשיבה שבה מפרשים ורואים את האחרים. כשמדובר בבני זוג שהם הכי קרובים רגשית, התגובות מתוך פרשנויות העבר, עלולות לגרום לקצר, במקום לקשר. לכן

השאלה: "מי מדבר עם מי?" פותחת פתח להבנה, על מנת להכיר את עצמי יותר ואת הצד השני. כשרחל ואלדד הגיעו אלי, הם תיארו בפני מריבות שחוזרות שוב ושוב. רחל הרגישה שהיא לא יכולה לבקש דבר מאלדד, בלי שהוא יתגונן. היא רק רצתה להסביר לו מה מפריע לה. אלדד לעומתה, הרגיש שהיא כל הזמן מבקרת אותו ושבים שיחה, הוא לא בסדר כלפיה. ביקשתי מהם מקרה לדוגמה.

"אני מבקשת ממנו כבר כמה פעמים לטפל בברז שמטפטף... למה אני צריכה להזכיר לו כל דבר?" אלדד הגיב: "כי מבחינתך, כל דבר שאני עושה, אף פעם לא טוב מספיק כמו שנראה לך". רחל הופתעה: "לא אמרתי את זה בכלל. מתי שמעת את זה ממני?"

"את לא צריכה להגיד לי. אני יודע שזה מה שאת חושבת..." עכשיו היא ניסתה להסביר והוא ניסה להתגונן. נתתי להם להמשיך, כדי שיהיו מודעים למעגל המריבה המתפתח ביניהם:

ככל שהוא התגונן, היא הרגישה שהוא לא מקשיב לה ולכן הגבירה את ההסברים שנחנו אצלו כביקורת. ככל שהביקורת מבחינתו גברה, הוא הרגיש מותקף יותר והתגונן עוד יותר.

עצרתי אותם ושאלתי אותו: "מה שמעת כשהיא אמרה שהיא נאלצת להזכיר לך?"

"שאני לא אחראי ושאי אפשר לסמוך עלי ושאני

לא מספיק טוב בשבילה." ואז שאלתי אותה: "זה מה שרצית לומר לי?" "לא. רציתי שהוא יבין שקשה לי שאני צריכה להחזיק הכל לבד בבית." היא דיברה על העומס שלה והוא שמע ביקורת על הערך שלו. הוא הכיר היטב את חווית הביקורת מהבית שלו, תחושה שבוחנים אותו במה הוא לא בסדר ושמצפים ממנו להיות משהו אחר. הוא שמע את אמא שלו דרך אשתו. הוא הגיב לאשתו כאילו היא אימו. היא חוותה דרכו, שכבת בכורה ציפו ממנה תמיד לדאוג לכל מה שצריך בבית.

כולנו מפרשים את המציאות דרך העולם הפנימי שלנו.

במערכת הזוגית, "פצע נפשי" שלו, פוגש את "הפצע הנפשי" שלה וכך מתחילה ההסתבכות הזוגית.

זו הסיבה שיש זוגות שמתווכחים שוב ושוב, בכל פעם על נושא אחר ובכל פעם מגיעים לאותו מקום רגשי. התוכן נעשה שולי. הוויכוחים עלולים להיות על חלוקת תפקידים, כסף, ילדים, איחורים ועוד על כל נושא באינטראקציה הזוגית.

בני זוג רוצים לחיות באהבה ובשלווה. אך נגיעה בפצע הנפשי-רגשי "מקפצה", כי נגעו במקום כואב. אחת המטרות בקשר הזוגי היא לרפא את פצעי העבר.

איך עושים זאת? במאמר הבא.

חינוך עד הלב

אורית דהן
מנהלת נועם בנים
ומאמנת רגשית זוגית

orittguvot@gmail.com

הקמת שערים פנימיים בחודש אלול

פרשת שופטים, הנקראת תמיד בפתחו של חודש אלול, פותחת בציווי המוכר: "שִׁפְטִים וְשִׁפְרִים תִּתֵּן לְךָ בְּכָל שָׁעָרֶיךָ". במבט ראשון, מדובר בהנחיה מערכתית-ציבורית, הדורשת הקמת מערכת משפט ואכיפה במרחב הציבורי. אולם, כשקוראים את הפסוק הזה דרך עיניים חינוכיות, ובמיוחד באווירת ההתבוננות של חודש אלול, אנו מוצאים בו הדרכה מדויקת לתפקידנו כהורים ולתהליך שאנו מבקשים להעביר את ילדינו.

בעולם שבו המידע זורם ללא הפסקה והגירויים מציפים אותנו מכל עבר, אחד האתגרים הגדולים ביותר בחינוך הוא לאפשר לילדים לפתח את "מערכת המשפט" הפנימית שלהם. "השערים" שעליהם מדברת התורה אינם רק שערי העיר, אלא גם השערים של האדם אל העולם: העיניים, האוזניים והפה. מה אנחנו מכניסים פנימה? ומה אנחנו מוציאים החוצה?

בחינוך, אנו מתחילים לרוב על תקן "שוטרים". אנו מציבים לילדים הצעירים גבולות ברורים, מונעים מהם סכנות ומכתיבים את הכללים של "מותר ואסור". תפקיד השוטר הוא הכרחי, שכן הוא מעניק לילד מסגרת יציבה ובטוחה לגדול בה. אך אם נישאר רק בעמדת השוטר, הילד ילמד לציית רק מתוך פחד או חובה חיצונית. המטרה האמיתית שלנו - והיא זו שהציווי "שופטים ושוטרים" מכון אליה - היא לעזור לילד לפתח את ה"שופט" הפנימי שלו.

שופט אינו פועל רק מכוח הסמכות, אלא מכוח

ההורה אינו שופט, אלא נוכח ומכיל, מתוך הבנה שזהו זמן של כיבוי אש, לא של שיפוץ הבית. השינוי העמוק קורה כששוככים האדים. לאחר מעשה, כשהילד כבר רגוע, אנחנו נקראים לעטות את גלימת ה"שופט". תפקיד השופט אינו רק להעניש, אלא לברר, לשאול וללמד. זה הזמן לשבת יחד ולהתבונן במה שקרה, להשתמש בכלי של "זווית נוספת" ולנתח יחד: "מה הפעיל אצלך את הכעס? איך אפשר היה להגיב אחרת?"

המעבר הזה, משוטר שמגיב לסערה לשופט שמברר אותה לאחר מעשה, הוא הלב של החינוך. כשאנחנו לא ממזריים לפסוק דין בעיצומו של כעס, אלא ממתנים בסבלנות עד שהלב פתוח, אנחנו מלמדים את הילד שיעור יקר ערך. מותר להרגיש, סערות רגשיות הן חלק מהחיים, אבל שיש דרך לנהל אותן ולתקן אותן לאחר מכן.

חודש אלול מזמין אותנו להתבונן בשערים החינוכיים שלנו. האם אנו נוטים לנהל "משפטי שדה" בעיצומה של סערת רגשות, כשאין להם שום סיכוי להישמע? או שאנו לומדים להשהות את התגובה שלנו, לאסוף את הילד ברגעיו הקשים ביותר, ורק אחר כך, מתוך שקט ואהבה, לעזור לו להיות ה"שופט" של עצמו?

כשאנו לומדים לאזן בין שני הכוחות הללו - סמכות עוצרת ברגעי משבר (שוטר) ובידור מצמיח לאחר מעשה (שופט) - אנו עוזרים לילדינו לבנות בתוכם פנימה את המנגנונים שיאפשרו להם לצמוח באמת.

השומרים של הלב

בפרשת השבוע, פרשת "שופטים", התורה מצוה את עם ישראל: "שופטים ושטרים תתן לך בכל שערך". הכוונה הפשוטה היא שכאשר נכנס לארץ ישראל, נצטרך למנות שופטים בבתי המשפט, ושטרים שיטמרו על הסדר בכל עיר ועיר (הכניסה לערים היתה דרך "שער" גדול בחומה).

אבל חכמינו וספרי החסידות מלמדים אותנו שיש כאן גם מסר אישי ומדהים לכל אחד מאתנו. לכל בן אדם יש בגוף "שערים"

פתחים שדרךם הוא מתקשר עם העולם. העיניים הן שער הראיה, האזניים הן שער השמיעה, והפה הוא שער הדבור והאכילה. התורה מבקשת שכל אחד מאתנו יהיה "שופט" ו"שטיר" של השערים שלו! איך עושים את זה? לפני שאנחנו אומרים משהו, השופט הפנימי שלנו צריך לשאל: "האם המלה הזו תעודד חבר, או שהיא תלילה תעליב אותו?" לפני שאנחנו מקשיבים לרכילות או מסתכלים על משהו לא טוב,

השופט הפנימי צריך לעצור ולומר: "עצור! הדבר הזה לא מתאים שיכנס לי למח". כשאנחנו שומרים על "השערים" האישיים שלנו, אנחנו מודאים שרק דברים טובים וחיוביים יכנסו לתוך הלב, ורק מלים מתוקות יעברו החוצה אל החברים שלנו. ככה הלב שלנו מתמלא באור והופך למקום קדוש ושמח!

יש, ערוץ הילדים

שאלות בפרשה

1. על פי כמה עדים ניתן לפסוק דין?
2. מהם ארבעת סוגי האנשים שאינם משתפים במלחמה?
3. מהם שלושת הדברים שאסור למלך להרבות לו מהם?
4. איזה שבט לא מקבל נחלה בארץ?
5. מה עושה השוחד לחכמים? מה הכוונה בכך?
6. כמה ערי מקלט יש בעבר הירדן המערבי?

חידה

כלי עבודה שמוזכר בתורה רק פעמיים, ושתיקן בפרשתנו, ובשני נושאים נפרדים!

מצאו למה התמונות רומזות

המלצה השבוע

נכנסנו לחודש אלול! התחברו לאווירה וצפו בתוכנית "אדון הסליחות" באתר ערוץ מאיר לילדים!

מה הנעל אומרת לשרוך? נהיה בקשר...
איך קוראים לעכביש בלי עין? כביש...
כשאומרים לי שאני כוכב אני מיד מאדים. ובצדק...
😊 😊 😊

הבריאה

מאת יוסי שחר.
להזנת סדנאות קומיקס: 0549-256994

במאה ה-19, אלישע אוטיס המציא את 'מעלית הבטיחות'. הוא הראה שכשהחבל נקרע, הבלם מונע נפילה.

קליק!

מאות שנים לפני הספירה, הרומאים השתמשו במערכות חבלים וגלגלות פשוטות להרמת משאות ואנשים.

זה יותר קל מלסחוב את העז במדרגות!

בעתיד, אולי נראה 'מעליות חלל' שיחברו אותנו לתחנות חלל ללא צורך ברקטות.

אני מקווה שהנפץ שווה את המחיר!

כיום, מעליות מהירות ומודרניות משתמשות בחשמל ומחשבים כדי להסיע אותנו לגבהים עצומים בבטחה.

רק בלי בחילות!

מעליות מודרניות בטוחות יותר ממדרגות! יש להן מערכת בטיחות מוובטת שמונעת מהן ליפול, גם אם כל הכבלים נקרעים. למעשה, הסיכוי לתאונה במעלית הוא נמוך מאוד.

הידעת?

אנו מסתכלים בדורות הראשונים, המסופרים בתורה, בנביאים ובכתובים, אותם הדורות שהיו עסוקים במלחמה - והם הם הגדולים שאנו מתייחסים אליהם בידידות וגדולת קודש... מלחמת קומם, קיום האומה, מלחמת ד' היתה בהכרח פנימית. עזיזים היו ברוחם וידעו בעומק החושך לבחור בטוב ולסור מן הרע... כשאנו מתבוננים אליהם, הננו - בכל ההופעה הרוחנית שאנו כל כך שוקקים לה - משתוקקים לאמוצם, לכח החיים החטוב והגבוש, האיתן והמוצק, שישכן בקרבם, ומתוך תשוקה זו, כוחנו הרוחני מתאמץ וכוח גבורתנו מתעדן, ואותן הנשמות החזקות חוזרות לחיות בנו כימי עולם אורות המלחמה ב

על סדר היום

הרב שלמה אבינר

דברים אלו מובאים גם ברמב"ם (הלכות יסודי התורה פרק ה), בפרק המוקדש כולו לענייני קידוש השם וחילול השם.

דור של תחייה

דורנו זקוק להדרכה מיוחדת. זהו דור אידיאליסט שאינו מקיים תורה ומצוות, אך ייחודו הוא בכך שתקופתנו היא תקופת התחייה. עם ישראל קם לתחייה בהחלטה אלוקית. זהו תהליך ארוך שאינו קורה ביום אחד; הוא החל ב"חיבת ציון" בשנת תרמ"א, לפני כמאה וארבעים שנה, והמשיך בקיבוץ גלויות, בניין הארץ, הקמת המדינה וקיומו של צבא ומלחמות ישראל. העניין הולך ומתחזק מדור לדור, והישועה זורחת. זהו המאפיין המיוחד של דור התחייה - דור מורכב ומסובך שיש בו תערובת של כוחות, ולכן הוא זקוק למנהיג רוחני ומדריך המתאים לדור של תחייה. זו הגדרתו של מרן הרב קוק: הוא גדול הדור של התחייה, ובדיק רב יותר - גדול הדורות, שהרי התחייה אינה מצטמצמת לדור אחד אלא יכולה להימשך דורות רבים. כמובן, אין בכך כדי לבטל את דברי הדורות הקדמונים; הכל אמת והכל טוב, אך יש צורך לחדש דברים. החידוש אינו עומד בניגוד לישן, אלא הוא גנוז בתוך הישן. חז"ל דרשו: 'אם שמוע תשמע', אם תשמע בישן - תשמע בחדש. הכל נמצא וגנוז בישן. כל מה שמרן הרב קוק כותב גנוז במקורות הקדומים, כפי שהוא עצמו מציין כמה פעמים, ובאריכות, בסוף 'למהלך האידיאות בישראל', בזהר ובסתר תורה. פעם התבטא הרב ואמר שאין מילה אחת או משפט שהוא אומר שאין מקורו בדברי הארז"ל. הדברים הללו היו גנוזים עד שהגיע הזמן המתאים, והנה עתה הגיע הזמן. אשרינו שזכינו. חזקו ואמצו.

מרן הרב קוק - שליח אלוקי לדור התחייה

לכל אדם יש תפקיד עלי אדמות. גם לנו הקטנים יש תפקיד, וקל וחומר לגדולי עולם כמרן הרב קוק. דור דורשיו, דור דור וחכמיו; הקדוש ברוך הוא מביא בכל דור את המנהיגים המתאימים לאותו הדור, ומרן הרב קוק הוא השליח האלוקי המיוחד לדור הזה. כפי שמוצא בספר 'אבן שלמה' להגר"א (פרק י"א), לכל דור יש תפקידים, זכויות, חובות וסדר תשובה המיוחדים לו. דורנו הוא דור מורכב מאוד. כפי שכותב מרן הרב קוק במאמר הדור, אנו פוגשים מצד אחד אנשים טובים, אידיאליסטים ומוסרי נפש, אך מצד שני הם רחוקים מתורה. המציאות המביכה הזו נובעת מהמהפכה הביקורתית, השואפת לברר כל דבר בשכל. כיוון שבשכלם לא הגיעו למסקנה שמושה אמת ותורתו אמת, הם הפנו עורף. זהו תמציתו של מאמר הדור. במאמר 'אדר היקר' מבואר כי הבעיה בדור הזה נובעת מכפירה מדעית ומכפירה מוסרית. הכפירה המדעית עוסקת בסתירה שבין המדע לתורה; זו שאלה טובה, אך מלאכת התירוץ שלה קלה ואף מעניינת. הקושי העיקרי הוא הכפירה המוסרית, הטענה כי הדתים אינם מוסריים, ומכאן השאלה: בשביל מה אני צריך את הדת? התשובה לכך אינה המצאה של מרן הרב קוק, אלא היא מפורשת בגמרא (יומא פ"ו ע"ב): היכי דמי חילול השם? אדם לומד תורה אך אין דיבורו בנחת, הוא מעליב ודובר לשון הרע, ואין משאו ומתנו באמונה אלא הוא מרמה בעסקיו. מה הבריות אומרות עליו? אוי לו למי שלמד תורה, אוי לו לאביו שלמדו תורה, אוי לו לרבו שלמדו תורה, ראו זה שלמד תורה כמה מעשיו מקולקלים ודרכיו נלוזים, ונמצא שם שמם מתחלל. אבל אם אדם לומד תורה, דיבורו בנחת ומשאו ומתנו באמונה, הבריות אומרות עליו: אשרי אביו, אשרי רבו, שם שמם מתקדש.

מכון מאיר

בס"ד

הפנינים הפנינים הפנינים

תודה

לאילפי הורים וילדים
שבחרו שוב לשמוח ולהנות
בהפנינה קיץ של ערוץ מאיר לילדים.

שמחנו לראות את השמחה והאופור שלכם
בפעילויות, במפגש עם שחקני הערוץ,
בהצגות, במתנפחים ובאווירה הקהילתית.

זו זכות להיות הבית של ילדי ישראל.
בע"ה נמשיך לייצר תוכן איכותי ערכי ומהנה.

ערוץ מאיר לילדים

הצטרפו לצרף מאיר לילדים
וקבלו תוכן איכותי ומהנה לילדיכם!
להצטרפות חפשו אותנו בגוגל או בקישור:

הרב חגי לונדי

ר"מ במכון מאיר

המלך בשדה

בפרשת שופטים אנו נפגשים עם קומת חיים חדשה בעם ישראל: מלך! כאשר עם ישראל מתקרב אל הארץ הוא נקרא לייצב מערכת ממלכתית. בניגוד לימי המדבר, לימי הגלות, בהם היה כל יחיד בעל תודעה פרטית, משפחתית או מקסימום שבטית, הנה כאשר מגיעים לארץ מתחדש הצורך לנהל חיי חברה על משמעויותיהם השונות: צבא, כלכלה, תרבות וכו'. אנו מתקדמים מעידן הפרט לעידן הממלכה. אבל כאן חשוב לזכור: מדינת ישראל איננה מדינה ככל המדינות. המלך הישראלי חייב לזכור כל העת ציווי אחד: "וְהָיָה כְּשֶׁבָתְךָ עַל כֶּסֶף אֲמָלְכְךָ וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר... וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לִירְאָה אֶת ד' אֱ-לֹהָיו לְשֹׁמֵר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשֹׂתָם."

כאשר הממלכה הישראלית מנסה לנהל חיי מדינה ללא קדושה, לחקות תרבויות אחרות, לחיות חיים שאינם שלה - המציאות טופחת על הפנים. הקב"ה מאותת לנו באלף ואחת דרכים שלא הגענו עדיין אל המנוחה ואל הנחלה. לכולנו יש משימה אדירה: להטות את את התרבות במדינת ישראל אל האפיק הנכון. לכתוב כל אחד את 'ספר התורה' שלו. תורה גדולה. תורה שאיננה מתנגדת לחיים אלא אדרבה, מפריחה אותם.

אותו דבר גם בממלכה האישית של כל אחד ואחד מאיתנו. בחדוש אלול המלך בשדה בכל המובנים ואנו כותבים את ספר התורה שלנו שילווה אותנו לקראת השנה הבאה עלינו לטובה.